

‘Gemeenten zullen niet iedereen kunnen helpen’

Een ‘breed offensief’ moet ervoor zorgen dat meer mensen met een beperking een baan vinden bij een reguliere werkgever. Voorzitter **Amma Asante** van de Landelijke Cliëntenraad twijfelt of het genoeg is. Er wordt nog te veel vanuit het systeem gedacht.

SOCIALE ZEKERHEID

Staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken wil de Participatiewet op een aantal punten wijzigen. De aanpassingen moeten ertoe leiden dat het stelsel eenvoudiger wordt voor werkgevers en werknemers, en dat werken voor mensen met een beperking aantrekkelijker wordt. De Landelijke Cliëntenraad is kritisch over de plannen. In een stevige brief zet de belangenbehartiger voor mensen met een uitkering en werkzoekenden met en zonder een beperking een groot aantal vragen op een rij. Er is veel meer nodig om de mensen uit de doelgroep van de Participatiewet structureel aan werk te helpen. ‘Het is hoogconjunctuur’, zegt Asante. ‘Werkgevers schreeuwen om werknemers, en we hebben mensen die willen werken. Zo’n 50 procent van de mensen met een beperking die zouden kunnen werken, zit thuis.’

In uw brief staat een opvallende zin. ‘Dat er een breed offensief nodig is om de Participatiewet aan te passen, geeft al aan dat er onvrede heerst over de uitvoering.’ Kunt u dat toelichten?

‘Dit is een reparatiewet. Dat betekent dat datgene wat er ligt, niet goed is. Dat zien we ook aan alle kanten. Er wordt een poging gedaan om een aantal zaken te repareren die in de uitvoering niet werken zoals ze zouden moeten werken. Als we vanuit de cliënten kijken, zien we een aantal dingen. De administratieve rompslomp is er een van: waar vind ik informatie over waar ik recht op heb? En als ik ergens recht op heb, hoe kom ik daar dan aan? Maar het gaat ook om geld. De staatssecretaris zegt terecht dat werken moet lonen. Dat is heel belangrijk. Maar bij de maatregelen die nu worden aangekondigd, hebben we twijfels of er wel voldoende financiering is.’

Eerst de financiën. U vreest dat het stelsel ‘schipbreuk lijdt’ als er geen geld bij komt.

‘Kijk naar de jeugdzorg. Daar is de afgelopen jaren stevig op bezuinigd. Gemeenten kwamen er daardoor financieel niet meer uit. We zijn heel blij dat het Rijk na duwen en trekken nu de portemonnee heeft getrokken. Hetzelfde probleem speelt echter op het gebied van werk en inkomen. Werknemers met een beperking hebben recht op een loonkostensubsidie en andere instrumenten door de gemeente. Dat kan gemeenten heel veel geld kosten. Als je gemeenten niet van tevoren de financiële garantie biedt dat de kosten die ze maken, ook vergoed worden, dan kan ik wel voorspellen wat er gaat gebeuren. Gemeenten zullen niet iedereen kunnen helpen.’

Van Ark wil de loonkostensubsidie ook uniformeren, zodat de voorwaarden in alle gemeenten gelijk zijn. Gaat dat helpen?

‘Ze wil dat daarvoor een landelijke modelverordening wordt gemaakt. Maar dat is slechts een advies. Gemeenten kunnen hun eigen verordening blijven maken. Als de financiën niet worden geregeld, ben ik weinig gerust op de afloop. Het is nu te vrijblijvend. Als ze echt ambitie heeft, dan levert ze de middelen en overweegt ze directe sturing via een algemene maatregel van bestuur.’

Daarmee kom je wel aan de gemeentelijke beleidsvrijheid.

‘We zijn bezig met een grote decentralisatieslag, dus ik snap dat de staatssecretaris voorzichtig is om in de beleidsvrijheid te treden. Maar dat is systeemdenken. Ik wil ook dat er gedacht wordt vanuit de inwoner, die met een beperking zit en aan het werk geholpen wordt. Wij pleiten er daarom voor om vanuit de praktijk-

Loopbaan

Amma Asante (1972) is sinds 1 mei voorzitter van de Landelijke Cliëntenraad. Ze werkte eerder bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en bij de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden. Ze was acht jaar voor de PvdA lid van de gemeenteraad in Amsterdam en in 2016 en 2017 kort lid van de Tweede Kamer.

ervaringen van de mensen die het betreft, naar het stelsel te kijken. Dan kom je vaak tot andere oplossingen.’

Hoe zou je het dan inrichten?

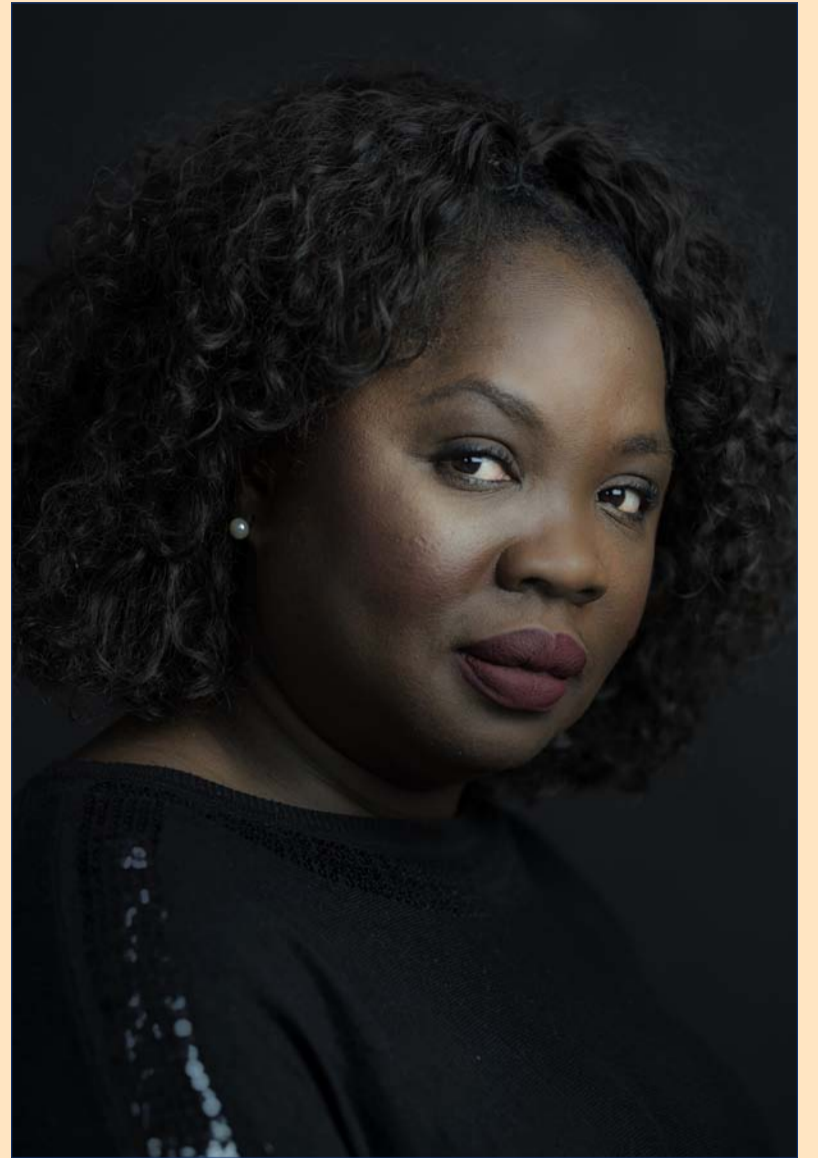
‘Ik zal een voorbeeld geven, dat gaat over de loonwaardebepaling van een werknemer. Als je niet uitkijkt, wordt dat een een-tweetje tussen de werkgever en de gemeente. De werknemer moet maar horen wat zijn loonwaarde is. Het is mooier en fijner om degene om wie het gaat ook een plek te geven. Je moet voorkomen dat er over het hoofd van mensen wordt gesproken en besloten. Het aan het werk helpen van mensen met een beperking is nu vooral een financieel doel, maar het zou een sociaal doel moeten zijn. Werk is belangrijk om je te ontwikkelen, het geeft je zelfvertrouwen én het levert geld op.’

Deze vereenvoudigingen kunnen het voor werkgevers makkelijker maken om mensen aan te nemen.

‘Dat is het doel. Ik weet dat de ingewikkeldheid van de loonkostensubsidie voor een deel van de werkgevers een argument is om er dan maar niet aan te beginnen. Het is gedoe, het kost tijd en het is niet hun specialiteit. Ik hoop dat een eenvoudigere regeling hen over de drempel kan helpen. Maar werkgevers hebben ook last van vooroordelen ten aanzien van mensen met een beperking. Die neem je niet weg met een eenvoudigere regeling.’

Het breed offensief moet er ook toe leiden dat werken gaat lonen. Gaat dat lukken?

‘Ik kijk dan vooral naar mensen met een medische urenbeperking. Daarvan is medisch aangetoond dat ze vanwege hun beperking geen volle werkweek kunnen werken. Als zij vanuit een uitkering ergens aan de slag gaan, dan komen ze niet uit de uitkering. Hun inkomen moet dan worden verrekend als ze iets extra’s krijgen, waarbij iemand maximaal 15 procent van zijn loon mag houden. Loont het dan om meer te werken? Ik denk van niet. Er wordt bijvoorbeeld geen rekening gehouden met het feit dat er meer kosten zijn verbonden aan werken. Er zijn extra reiskosten bijvoorbeeld. Wij pleiten daarom voor een inclusietoelag voor mensen met een urenbeperking. Dat is de garantie

De Landelijke Cliëntenraad bepleit een inclusietoelag voor mensen met een medische urenbeperking. ‘De staatssecretaris vindt dat ingewikkeld, maar dat is geen argument als je kijkt naar de mensen om wie het gaat’, zegt voorzitter Amma Asante. Foto: Mona van den Berg

dat mensen altijd het minimumloon kunnen gaan verdienen als ze gaan werken. De staatssecretaris vindt dat ingewikkeld, maar dat is geen argument als je kijkt naar de mensen om wie het gaat.’

Wordt het stelsel met dit pakket aan maatregelen eenvoudiger?

‘Ja, al denk ik dat het voor werkgevers eenvoudiger wordt dan voor werknemers.’

Zij zijn ook degenen die mensen in dienst moeten nemen.

‘Maar het moet wel in balans zijn. De werknemers moeten het werk gaan doen. Zij hebben er recht op dat werk gaat lonen, en dat ze de ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen. We willen dat er ook goede maatregelen komen voor

cliënten, voor de werknemers. Die zijn er onvoldoende.’

Leidt dit ook tot duurzaam werk?

Daarvoor moet meer gebeuren. Je moet pragmatisch zijn: het mag werkgevers niet meer kosten dan dat het oplevert. Dus het is prima dat we hen tegemoetkomen. Maar het is kapitaalvernietiging als de investeringen die we hebben gedaan, na twee jaar teniet worden gedaan als iemands contract niet wordt verlengd, omdat de werkgever dan de risico’s te groot vindt. We moeten op een andere manier kijken naar de inzetbaarheid van mensen met een beperking. Het mag niet zo zijn dat ze alleen gewild zijn wanneer werkgevers er geld voor krijgen.’

Rutger van den Dikkenberg

Het meest actuele en praktische Commentaar

Onder redactie van:
Anne Fischer-Braams
Gert-Wim van de Meent
Frederik van Nouhuys
Anke Stellingwerff Beintema

1130 pagina's | ISBN 9789012401043

Sdu Commentaar Aanbestedingsrecht is een gezamenlijke multimediale publicatie van een gerenommeerde redactie en ruim 60 auteurs.

In deze unieke publicatie (2018) vindt u:

- het artikelsgewijs commentaar, zodat u alle relevante informatie snel kunt vinden
- direct de kern van het artikel, de haken en ogen bij de uitleg
- 1130 pagina's met alle artikelen uitgebreid toegelicht
- relevante jurisprudentie en samenhang met andere artikelen
- de **Gids Proportionaliteit (in kleur)** en de nieuwe Europese Aanbestedingsrichtlijnen zijn als bijlagen opgenomen

Actuele ontwikkelingen voor de aanbestedingsrechtelijke praktijk worden dagelijks bijgehouden op opmaat.sdu.nl.